

โครงการควบคุมศัตรูอ้อยโดยชีววิธี โครงการดีที่อยากพูดถึง.....

โดย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย

ผมได้มีโอกาสเดินทางไปตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินกองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายของโครงการควบคุมศัตรูอ้อยโดยชีววิธีในเขตภาคเหนือซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์ฯ จังหวัดพิษณุโลกได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารของศูนย์ทั้ง 2 แห่ง ตลอดทั้งหัวหน้าเขตประสานงานที่ 1 ศูนย์บริหารการผลิตฯ เลยมี่เรื่องราวดี ๆ มาเล่าสู่กัน

โครงการควบคุมศัตรูอ้อยโดยชีววิธี เดิมชื่อโครงการควบคุมหนอนกออ้อยโดยใช้แตนเบียน หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการคือกรมวิชาการเกษตร โครงการระยะแรกกำหนดไว้ 4 ปี (2544 – 2547) ปรากฏว่าการดำเนินโครงการดังกล่าว ประสบผลสำเร็จได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ลดปัญหาการระบาดของหนอนกออ้อยพร้อมทั้งลดต้นทุนในการใช้สารเคมีลงไปได้มาก ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาศัตรูอ้อยได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการรักษาระบบนิเวศน์ โครงการควบคุมศัตรูอ้อยโดยชีววิธีระยะที่ 2 จึงเกิดขึ้นโดยเน้นชีววิธีคือ ใช้สิ่งมีชีวิตที่เป็นศัตรูธรรมชาติของศัตรูพืชเป็นตัวหลักในการกำจัดศัตรูอ้อยโดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการไว้ 5 ปี (2548 – 2552) ซึ่งกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย ได้จัดสรรงบประมาณให้กรมส่งเสริมการเกษตรผ่านทางสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายปีละ 5 ล้านบาท และกรมส่งเสริมการเกษตรนำไปจัดสรรให้ศูนย์บริหารศัตรูพืชทั้ง 7 ศูนย์ (ชลบุรี, ชัยนาท, สุพรรณบุรี, พิษณุโลก, เชียงใหม่, นครราชสีมา และขอนแก่น) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการโครงการนี้

ขอเรียนว่า การออกไปติดตามการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ไม่ใช่การออกไปเพื่อจับผิดหน่วยงานผู้ใช้จ่ายเงินแต่อย่างใดแต่เราไปเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ว่าโครงการนั้น ๆ มีความคืบหน้า มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการอย่างไรบ้างหรือผู้ปฏิบัติงานจะมีข้อเสนอแนะต่อระดับนโยบายอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาประเมินว่าการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ สำหรับโครงการนั้น ๆ เกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายมากน้อยเพียงใดและนำไปสู่การปรับปรุงเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของโครงการควบคุมศัตรูอ้อยโดยชีววิธีโดยสรุปคือเพื่อรักษาผลผลิตฯ ไม่ให้เสียหายจากศัตรูอ้อย ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูอ้อย เพื่อให้การผลิตเป็นไปอย่างปลอดภัยต่อเกษตรกร ผู้บริโภคและสภาพแวดล้อมผลผลิตมีคุณภาพปลอดภัยจากสารพิษ และที่สำคัญเพื่อเพิ่มสมรรถนะชาติโดยลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาจากสาเหตุที่แท้จริง ภารกิจหลักของโครงการคือการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ ซึ่งประกอบไปด้วย แตนเบียนไข่ ตรีโคแกรมมา แมลงหางหนีบ แมลงข้างปีกใส มวนตัวห้ำ และเชื้อจุลินทรีย์ 2 ชนิด คือ METARHIZIUM และเชื้อราขาวบริวเวอเรีย เพื่อใช้ในการควบคุมศัตรูอ้อยพร้อมทั้งภารกิจในการจัดอบรมเกษตรกรต้นแบบ (โรงเรียนเกษตรกร) โดยพื้นที่ดำเนินการของโครงการนี้จะครอบคลุมพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งประเทศ 47 จังหวัด

จากการได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคุณธานินทร์ ปั้นเทียน ผู้อำนวยการศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดเชียงใหม่ คุณสมนึก ศรีเที่ยงตรง ผู้อำนวยการศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดพิษณุโลก และคุณมนต์ชัย หน่อสุวรรณ หัวหน้าเขตประสานงานที่ 1 ศูนย์บริหารการผลิตฯ ทราบว่าปัจจุบัน ในพื้นที่ปลูกอ้อยของภาคเหนือมีการระบาดของแมลงศัตรูอ้อยน้อยมาก อาจพบในบางพื้นที่แต่ก็สามารถควบคุมการระบาดไม่ให้แพร่ขยายออกไปนอกพื้นที่ได้โดยการใช้ศัตรูธรรมชาติที่ผลิตได้เข้าไปควบคุมการระบาดของแมลงศัตรูอ้อย ทั้งนี้ ตัวเกษตรกรชาวไร่อ้อยหรือฝ่ายไร่ของโรงงานจะต้องหมั่นตรวจดูแปลงอ้อยอย่างสม่ำเสมอหากพบว่ามีการระบาดของศัตรูอ้อย ให้รีบแจ้งต่อส่วนงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว เพื่อจะได้ดำเนินการควบคุมป้องกันการระบาดไม่ให้แพร่ขยายออกไป ปัจจุบันศูนย์บริหารศัตรูพืชทั้ง 2 แห่ง สามารถผลิตขยายแตนเบียนและแมลงหางหนีบได้เกินเป้าหมาย จึงไม่ต้องห่วงว่าจะมีจำนวนไม่เพียงพอ แต่การปล่อยแมลงศัตรูธรรมชาติเหล่านี้ในไร่อ้อยจะต้องมีการสำรวจเสียก่อนว่า เป็นช่วงที่หนอนกออ้อยกำลังวางไข่ เพราะไข่หรือตัวอ่อนของหนอนกอ คืออาหารของแตนเบียนและแมลงหางหนีบ หากปล่อยช่วงเวลาอื่นจะทำให้การควบคุมหนอนกออ้อยไม่ได้ผลเท่าที่ควร สำหรับผลดีของโครงการนี้ นอกจากได้กล่าวไว้ตามวัตถุประสงค์ข้างต้นแล้ว ทางคุณมนต์ชัย หน่อสุวรรณ หัวหน้าเขตประสานงานที่ 1 ศูนย์บริหารการผลิตฯ ยืนยันว่า ตั้งแต่เกิดโครงการนี้ขึ้นมา ผลผลิตอ้อยต่อไร่เพิ่มขึ้นความหวานก็ดีขึ้นเรียกได้ว่าดีขึ้นทั้งในแง่คุณภาพและปริมาณ

นี่คือโครงการดี ๆ ที่ใช้งบประมาณในการดำเนินการไม่มากมายแต่ได้ผลดีเกินคาด จนต้องนำมาเล่าสู่กันฟัง...